

Sygn. akt II Ca 1003/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Nowicka

Sędziowie: SO Alicja Chrzan

SO Piotr Rajczakowski

Protokolant: Alicja Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z wniosku **K. G.**

przy udziale (...) **SA w K.**

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 29 września 2015 r., sygn. akt I Ns 1424/11

postanawia:

oddalić apelację.

(...)

Sygn. akt II Ca 1003/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 29 września 2015 r. Sąd Rejonowy w Świdnicy oddalił wniosek K. G. o ustanowienie służebności przesyłu w sprawie przy udziale (...) SA w K..

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że K. G. jest właścicielką nieruchomości gruntowej obejmującej działkę położoną w K. o numerze ewidencyjnym (...) o powierzchni 0,42 ha, dla której Sąd Rejonowy w Świdnicy prowadzi księgę wieczystą (...).

T. G. nabył na własność gospodarstwo robotnicze położone w K. od Skarbu Państwa jako (...) na podstawie orzeczenia (...) w Ś. z dnia 14 grudnia 1963 roku o wykonaniu aktu nadania z dnia 17 listopada 1951 roku, a w skład tego gospodarstwa wchodziły działki nr (...) o łącznej pow. 0,61 ha. Otrzymał to gospodarstwo

w trakcie związku małżeńskiego z K. G.. Umową darowizny w formie aktu notarialnego z dnia 24 kwietnia 2008 roku T. G. darował swojej żonie K. G. własność działki nr (...) w zamian za dożywotnią bezpłatną służebność mieszkania.

Działka nr (...) zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych hodowlanych i ogrodniczych oraz pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, w ramach której dopuszcza się lokalizację budynków wielorodzinnych i jednorodzinnych.

Przez działkę przebiega część linii napowietrznej średniego napięcia (...)– 20KV a w jej ramach słup nr (...). Przez działkę tę przebiega także część linii niskiego napięcia wykorzystywana jednocześnie do oświetlenia ulicznego z 2 słupami stanowiącymi element tej linii.

Działka nr (...) położona w K. przy ul. (...), posiada regularny kształt prostokątny o wymiarach 72x 69 m. Nieruchomość jest zabudowana przy ulicy poniemieckim budynkiem mieszkalnym w zabudowie bliźniaczej. Przed budynkiem jest urządzony skwer porośnięty krzewami ozdobnymi. Na zapleczu budynku znajduje się kilka parterowych zabudowań gospodarczych. Obszar pomiędzy budynkami jest utwardzony na wewnętrzne podwórze, pozostały obszar działki zajmuje ogród przydomowy, sad porośnięty drzewami owocowymi. Nad częścią ogrodową działki przebiegają zawieszane przewody linii średniego napięcia, w jej przebiegu jest 1 słup betonowy w obrębie działki, a bezpośrednio pod tą linią i w jej najbliższym otoczeniu znajdują się drzewa owocowe.

Biegły sądowy z zakresu szacowania nieruchomości, analizując 3 warianty powierzchni służebności przesyłu opisane w opinii biegłego, wskazał 3 warianty wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na działce wnioskodawczyni, tj.

1. Pas technologiczny pomierzony po zewnętrznych krawędziach linii ((...), a więc niezbędny do prawidłowej eksploatacji urządzenia przemysłowego, który nie może być mniejszy niż powierzchnia jego rzutu na płaszczyźnie gruntu (zajmuje powierzchnię 0,0281 W tym aspekcie hipotetyczna wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wyniosłaby 10 600 zł.

2. Według normy(...) ha strefa ochronna dla tego typu linii energetycznej średniego napięcia, liczona po 3 m od przewodów linii zajmująca pas o szerokości 9,7 m, zajmuje na działce wnioskodawczyni 0,0653 ha. Hipotetyczna wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w takim ujęciu wyniosłaby 26 500 zł

3. Natomiast strefa ochronna obliczona zgodnie z § 55 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 06 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa pracy podczas wykonywania robót budowlanych, obejmuje pas gruntu o szerokości 23,70 m,(po 10 m od skrajnych co zajmuje powierzchnię 0,1596 ha. Biorąc pod uwagę powierzchnię tak obliczonej strefy ochronnej hipotetyczna wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wyniosłaby 69 000 zł.

Pismem z dnia 21 czerwca 2011 roku wnioskodawczyni reprezentowana przez (...) Sp z o.o. we W. domagała się wypłaty wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntu tj. działki nr (...) w kwocie nie mniejszej niż 15 840 zł oraz podpisania umowy regulującej korzystanie z nieruchomości.

W odpowiedzi na to pismo uczestnik poinformował, że nabył przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą aktualnie treści służebności przesyłu dla obiektu elektroenergetycznego w postaci napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, której elementem jest słup nr (...), której kapitalny remont przeprowadzony został w latach 70-tych ub. Stulecia.

W 1945 roku linie energetyczne okręgu energetycznego na terenie (...), należące wcześniej do niemieckich firm (min. (...)) zostały przejęte z dniem 25 sierpnia 1945 roku przez pełnomocnika (...) na (...), a następnie zostały przejęte przez przedsiębiorstwo państwowe

o nazwie: Zjednoczenie (...), które protokolarnie przejęło majątek nieruchomy i ruchomy. Na mocy zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 r., zmienionego zarządzeniem nr 49 z dnia 12 czerwca 1968 roku zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą: Zakłady (...) z siedzibą we W., oraz nastąpiło połączenie tego przedsiębiorstwa z przedsiębiorstwami podległymi (...) w ten sposób, że przedsiębiorstwo Zakłady (...) przejęło cały majątek przedsiębiorstw podległych, w tym Zakładu (...) we W. i Zakładu (...) w W..

Na mocy zarządzenia Ministra Energetyki i Energii Atomowej z dnia 9 czerwca 1976 r. nastąpiło połączenie Zakładów (...)

i Zakładów (...) oraz powstanie z dniem 1 lipca 1976 r. Zakładów (...) z siedzibą w P.. Na mocy zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22 kwietnia 1985 r. zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą (...) z siedzibą w P., w skład którego wszedł m.in. Zakład (...). Z dniem 30 grudnia 1988 r. z dotychczasowego (...) w P. został wydzielony Zakład (...) z siedzibą w W..

(...) S.A. jest następcą prawnym byłego przedsiębiorstwa państwowego – Zakładu (...), które z dniem 20 lipca 1993 r. przekształcono w spółkę prawa handlowego. Z dniem 30 kwietnia 2004 r. dokonano połączenia tegoż Zakładu (...) S.A. z Zakładem (...) S.A., który zmienił nazwę na (...) S.A., a od 30 grudnia 2008 r. na (...) S.A. Następnie dnia 1 września 2011 r. (...) S.A. została przejęta w trybie art. 492 § 1 k. s. h. przez (...) S.A.

Linia średniego napięcia przebiegająca przez działkę wnioskodawczyni jest linią poniemiecką, modernizowaną w 1971 roku na odcinku P. – K..

Poczyniwszy takie ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy oddalił wniosek, uznając, że nastąpiło nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu przez poprzednika prawnego uczestnika na rzecz Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu wskazał, że linie energetyczne biegnące przez działkę wnioskodawczyni zostały posadowione jeszcze przed 1945r, na co wskazują zeznania świadka K. B., dokumentacja z 1962 roku i dot. przebudowy z 1971 roku oraz przyjęcia linii energetycznej i urządzeń jako środków trwałych. Jeśli więc co najmniej od 1945 sieć elektroenergetyczna była wykorzystywana przez poprzednika prawnego uczestnika postępowania, którym był Skarb Państwa a jej fragment przebiega nad działką stanowiącą obecnie własność wnioskodawczyni i linia ta nadal jest wykorzystywana przez uczestnika postępowania, to w ocenie sądu zarzut zasiedzenia jest uzasadniony.

Linia energetyczna średniego napięcia istniała na nieruchomości wnioskodawczyni co najmniej od 1945 roku i jest utrzymywana w stanie nadającym się do korzystania poprzez stosowne remonty, m.in. w 1971 roku, jest ona nadal eksploatowana przez uczestnika a uprzednio przez jego poprzedników prawnych w celu m.in. zasilania przez linię średniego napięcia budynków mieszkalnych w K., a przedmiotowa nieruchomość jest własnością osób fizycznych, przy czym wnioskodawczyni wraz z mężem nabyła tę nieruchomość od Skarbu Państwa w 1951 roku.

Na podstawie art. 2 ust.1 pkt. a, s i d Dekretu z dnia 8 marca 1946 roku o majątkach opuszczonych i poniemieckich (DzU nr 13 poz. 87) z dniem 19 kwietnia 1946 roku Skarb Państwa nabył z mocy prawa m.in. wszelki majątek Rzeszy Niemieckiej i jej obywateli oraz niemieckich osób prawnych. Faktycznie linie energetyczne zostały włączone w skład Zjednoczenia (...) z dniem 25 sierpnia 1945 r. a zatem z dniem 19 kwietnia 1946 roku linie przesyłowe stały się własnością Skarbu Państwa, który korzystał z nich w celu przesyłu energii.

Natomiast od 1951 roku gospodarstwo robotnicze w tym działka nr (...) roku stanowiła własność osób fizycznych.

Zatem okres zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu rozpoczął się od momentu nabycia prawa własności tej nieruchomości przez osoby fizyczne, to jest co najmniej od roku 1951 r., skoro urządzenia te były wykorzystywane do przesyłu energii co najmniej od 1945 roku, a w 1971 r., dokonywano tylko i wyłącznie modernizacji tych urządzeń, które formalnie przyjęto na stan w ewidencji środków trwałych, wcześniej nie prowadzonej w 1976 roku.

Przepis art. 184 obowiązującego w 1951 roku prawa rzeczowego, przewidywał dłuższe niż kodeks cywilny w pierwotnym brzmieniu okresy zasiedzenia. Jednakże zgodnie z przepisem art. XL.I. § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku przepisy wprowadzające kodeks cywilny, do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego, należało stosować od tej chwili (tj. od 1 stycznia 1965 roku) przepisy tego kodeksu, dotyczy to w szczególności możliwości nabycia przez zasiedzenie, przy czym jeżeli termin zasiedzenia wg kodeksu cywilnego jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego, to znaczy z dniem 1 stycznia 1965 roku (pierwsza część zdania § 2 powyższego art. XL.I.).

Jeśli zatem Skarb Państwa nabył urządzenia przesyłowe z mocy Dekretu z dnia 8 marca 1946 roku o majątkach opuszczonych i ponemieckich, a zatem ze świadomością, że wcześniej stanowiły one własność kogo innego to poprzednik prawny uczestnika postępowania prawo odpowiadające treści służebności przesyłu przez zasiedzenie nabył na podstawie art. XL.I.) § 1 i 2 pierwsza część zdania, ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku przepisy wprowadzające kodeks cywilny w związku

z art. 172 k.c. w brzmieniu przed 1 października 1990 roku – z dniem 1 stycznia 1985 roku na rzecz Skarbu Państwa, ponieważ zarządzające jego mieniem przedsiębiorstwo państwowe, nie było wówczas uprawnione do nabycia przedmiotowego prawa na swoją rzecz. Przedsiębiorstwo państwowe zostało tym prawem - o treści odpowiadającej służebności przesyłu uwłaszczone na podstawie ustawy z dnia 29 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami

i wywłaszczeniu nieruchomości .

Wobec uwzględnienia zarzutu zasiedzenia wniosek podlegał oddaleniu w całości. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 kpc.

Powyższe postanowienie zaskarżyła wnioskodawczyni zarzucając mu:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nie dający się pogodzić z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego poprzez przyjęcie, że okres zasiedzenia służebności przesyłu rozpoczął swój bieg 1 stycznia 1965 r. pomimo,

że uczestnik nie załączył żadnych dokumentów potwierdzających wykonywanie czynności eksploatacyjnych dotyczących należącej do niego linii elektroenergetycznej w okresie biegu zasiedzenia, zaś w toku postępowania twierdził, że wskazaną infrastrukturę przesyłową posiada nieprzerwanie dopiero od 2 kwietnia 1973 r.; jednocześnie z utworzeniem przedsiębiorstwa państwowego na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu nr 26/ORG/89 doszło do przekazania przez Skarb Państwa na majątek uczestnika linii energetycznej przebiegającej przez jej działkę, a w konsekwencji, że posiadanie wykonywane przez uczestnika i jego poprzedników prawnych miało charakter nieprzerwany

w wyniku czego doszło do zasiedzenia służebności gruntowej, odpowiadającej treści służebności przesyłu, pomimo, iż uczestnik nie przedłożył na

tę okoliczność żadnych dokumentów, rozstrzygnięcie wszelkich wątpliwości istniejących w niniejszej sprawie na korzyść ochrony własności;

2. naruszenie prawa materialnego: art. 348 zd. 2 kc w zw. z art. 6 kc poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że służebność przesyłu w odniesieniu do linii energetycznych przebiegających przez jej działkę, została na uczestnika skutecznie przeniesiona przez jego poprzednika prawnego; art. 292 kc w zw.

z art. 176 § 1 kc poprzez uwzględnienie podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia, mimo niespełnienia przesłanki zasiedzenia w postaci nieprzerwanego posiadania przez niego i jego poprzedników prawnych służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu wobec niewykazania skutecznego przeniesienia na uczestnika posiadania urzędzeń przesyłowych; art. 305¹ kc w zw. z art. 285 § 1 i 2 kc i art. 292 kc poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie wykładni rozszerzającej tych przepisów z całkowitym pominięciem ich językowej treści, co doprowadziło do przyjęcia, że przed wejściem w życie przepisów o służebności przesyłu dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, co przy prawidłowej wykładni jest niedopuszczalne.

3. naruszenie przepisów postępowania - art. 520 § 2 kpc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i art. 102 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc poprzez zaniechanie odstąpienia od obciążania jej kosztami postępowania.

Wskazując na te zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację oparł się na ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego mających uzasadnienie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i zważył co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu a jej zarzuty i wniosku nie zdołały podważyć słuszności zaskarżonego postanowienia.

Nietrafne są zarzuty wnioskodawczyni dotyczące zarówno naruszenia prawa materialnego jak i procesowego sprowadzające się do kwestionowania stanowiska Sądu Rejonowego, iż poprzednik prawny uczestnika postępowania nabył w drodze zasiedzenia służebność odpowiadającą treści służebności przesyłu po czym nastąpiło przeniesienie posiadania tej służebności na uczestnika, w związku z czym brak jest przesłanek dla ustanowienia służebności przesyłu na podstawie art. 305¹ kc zgodnie z wnioskiem.

Jakkolwiek słusznie podnosi skarżąca, iż uczestnik postępowania nie wykazał, by linia energetyczna średniego napięcia (...) przebiegająca przez jej nieruchomość (działkę nr (...)) o aktualnym przebiegu była przez uczestnika i jego poprzedników prawnych nieprzerwanie eksploatowana od co najmniej 1945 r. i by bieg terminu zasiedzenia służebności rozpoczął się już od 1 stycznia 1965 r., a tym samym, by do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu doszło 1 stycznia 1985 r. na rzecz Skarbu Państwa, jednakże ta okoliczność nie ma wpływu na trafność rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, które odpowiada prawu, skoro faktycznie zasiedzenie służebności nastąpiło tylko w innym terminie.

Jak wynika z niewadliwych ustaleń tego Sądu napowietrzna linia energetyczna średniego napięcia (...) była linią poniemiecką, wybudowana przed 1945 r. a przebudowaną na podstawie projektu z 1971 r., włącznie z wymianą starych drewnianych słupów na żelbetowe. W trakcie modernizacji tej linii energetycznej na działce nr (...) postawiono żelbetowy słup nr (...) a przebudowana linia została przyjęta do majątku Zakładu (...) w W. – przedsiębiorstwa państwowego, jako środek trwały 2 kwietnia 1973 r. i pozostawała w zarządzie tego Zakładu wykonywanym przezeń w imieniu własnym, ale na rzecz Skarbu Państwa zgodnie z obowiązującą do 1 lutego 1989 r. zasadą jednolitej własności państwowej wyrażoną w art. 128 kc. (dowód: dokument przyjęcia środka trwałego k. 71; plan linii napowietrznej (...) P.-K. k. 69-70, zeznania świadka R. B. k. 125-128).

Z taką modernizacją zazwyczaj łączy się zmiana przebiegu linii, skoro w miejsce drewnianych słupów zostają wstawione słupy żelbetowe, zazwyczaj wyższe od dotychczasowych, co powoduje inny rozstaw słupów i przebieg linii na innej wysokości. Zatem należy przyjąć, że trwale urządzenia w postaci przebudowanej linii elektroenergetycznej (...) były użytkowane w tym kształcie i przebiegu co najmniej od 2 kwietnia 1973 r. i to wówczas rozpoczął się bieg terminu do zasiedzenia służebności dla urządzeń linii posadowionych na nieruchomości wnioskodawczyni, a co za tym

idzie zasiedzenie nastąpiło, przy przyjęciu złej wiary poprzedników prawnych uczestnika po upływie 30 lat stosownie do przepisu art. 172 § 2 kc w zw. z art. 176 kc – tj. 2 kwietnia 2003 r. Jeśli bowiem bieg terminu zasiedzenia rozpoczął się po wejściu w życie Kodeksu cywilnego a jego zakończenie nie nastąpiło przed dniem 1 października 1990 r., to do obliczenia terminu zasiedzenia mają zastosowanie terminy określone w art. 172 kc w brzmieniu ustalonym ustawą z 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. nr 55 poz. 321). Uczestnik postępowania nie przedłożył bowiem dokumentów, z których wynikałoby, że jego poprzednik prawny – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) miał zgodę właścicieli nieruchomości (wówczas K. i T. małżonków G.), na korzystanie z niej po przebudowie linii przesyłowych, dla ich bieżącego utrzymania, a więc tytuł prawny nie tylko do wejścia na grunt ale i do dalszego korzystania z niego.

Zasiedzenie służebności nastąpiło na rzecz poprzednika prawnego uczestnika Zakładu (...) SA w W., który powstał z dniem 20 lipca 1993 r. w wyniku przekształcenia w spółkę prawa handlowego przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...), natomiast w kolejnych latach następowało przeniesienie posiadania służebności na następców prawnych, w tym na uczestnika postępowania, który jest obecnie właścicielem urządzeń przesyłowych przechodzących przez nieruchomość wnioskodawczyni (art. 352 § 1 kc). Linia średniego napięcia (...) jest nieprzerwanie eksploatowana od 1945 r. a o takim przebiegu jak obecnie co najmniej od kwietnia 1973 r. Za jej pośrednictwem jest dostarczany prąd dla mieszkańców K., w tym i dla wnioskodawczyni. Dostawa prądu do nieruchomości skarżącej miała miejsce od momentu jej nabycia od Skarbu Państwa na podstawie orzeczenia (...) w Ś. z 14 grudnia 1963 r. o wykonaniu aktu nadania z 17 listopada 1951 r. gospodarstwa robotniczego, co jest okolicznością nie kwestionowaną w niniejszej sprawie (na nieruchomości znajduje się linia niskiego napięcia, która jest zasilana ze stacji transformatorowej, do której doprowadzono zasilanie linią średniego napięcia (...)). Dostawa prądu do całej miejscowości mogła być realizowana tylko na skutek działalności prowadzonej przez poprzedników prawnych uczestnika.

Trudno jest więc przyjąć inną sytuację aniżeli taka, że działalność ta była do 1 lutego 1989 r. prowadzona przy wykorzystaniu infrastruktury energetycznej oraz nieruchomości (władającej) należącej do Skarbu Państwa, a następnie w taki sam sposób kontynuowana była przez przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w W. po uwłaszczeniu go na posiadanym mieniu, będącym dotychczas własnością państwową, na podstawie art. 2 i 3 ustawy z 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. nr 79 poz. 464 ze zm.).

Wbrew zarzutom skarżącej uczestnik przedłożył dokumenty, z których wynika przeniesienie posiadania urządzeń przesyłowych w postaci linii energetycznej (...) na jego rzecz przez Zakład (...) w W. w następstwie przekształceń własnościowych. Zakład ten po uwłaszczeniu stał się właścicielem majątku sieciowego obejmującego linie i inne urządzenia przesyłowe należące wcześniej do Skarbu Państwa oraz doszło do przeniesienia na jego rzecz posiadania, w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, co skutkowało możliwością zaliczenia przez niego okresu posiadania Skarbu Państwa (art. 176 kc). W 1993 r. na bazie tego przedsiębiorstwa powstała jednoosobowa spółka Skarbu Państwa o nazwie Zakład (...) SA w W., która 30 kwietnia 2004 r. została połączona ze spółką akcyjną Zakład (...) w J. i zmieniła nazwę na (...) SA, od 30 grudnia 2008 r. na (...) SA, a od 1 września 2011r. (...) SA została przejęta w trybie art. 492 § 1 K.S.H. przez (...) SA w K., która jako spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Zakładu (...) SA, a więc przejęła cały majątek tej spółki.

Przy takim charakterze relacji pomiędzy wskazanymi wyżej podmiotami należy przyjąć, że pomiędzy Skarbem Państwa i osobą prawną uwłaszczoną jego majątkiem tj. Zakładem (...) w W. i kolejnymi spółkami akcyjnymi powstałymi na bazie tego przedsiębiorstwa istnieje następstwo prawne w zakresie posiadania urządzeń energetycznych oraz posiadania służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu.

O ciągłości posiadania i kolejnych przeniesieniach posiadania w sposób przewidziany w art. 348 kc przez Skarb Państwa na państwowy Zakład (...) a przez ten na kolejne spółki akcyjne a w końcu na uczestnika świadczy fakt nieprzerwanego korzystania przez te podmioty z urządzeń przesyłowych w celu dostarczenia odbiorcom energii, ich konserwacji i naprawy, przy jednoczesnym dysponowaniu aż do uczestnika pierwotną dokumentacją urządzeń.

Skoro Skarb Państwa był jedynym akcjonariuszem spółki i nie prowadził równolegle samodzielnej działalności gospodarczej związanej z przesyłem energii, to jest oczywiste, że przeniósł posiadanie wszystkich urządzeń infrastruktury technicznej na danym terenie na tę spółkę.

Tym samym Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy przepisów art. 292 kc w zw. z art. 176 § 1 kc i art. 348 zd. 2 kc.

Sąd i instancji nie naruszył również art. 305¹ kc w zw. z art. 285 § 1 i 2 kc w zw. z art. 292 kc poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie wykładni rozszerzającej tych przepisów prowadzącej do wyinterpretowania z nich możliwości ustanowienia i nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej w treści służebności przesyłu przed ustawowym uregulowaniem tej instytucji tj. przed 3 sierpnia 2008 r.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd o dopuszczalności nabycia w drodze zasiedzenia służebności o treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305¹-305⁴ kc, który to pogląd Sąd Okręgowy rozpoznający tę sprawę w całości podziela (vide: uchwała SN z 7 października 2008 r. III CZP 89/08, Biuletyn SN nr 10 s. 7 z 2008, postanowienie SN z 4 października 2006 r. II CSK 119/06, Monitor Prawniczy 2006 nr 1; uchwała SN z 22 maja 2013 r. III CZP 18/13, OSNC nr 12 poz. 139 z 2013 r.; uchwała SN z 27 czerwca 2013 r. III CZP 31/13, OSNC z 2014r. nr 2 poz. 11).

Skarżąca twierdzi, że brak było możliwości ustanowienia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu wobec braku ustawowego uregulowania, gdyż nie było takiego prawa w katalogu ograniczonych praw rzeczowych a instytucja wykreowana w drodze interpretacji przepisów i dynamicznego ich zastosowania przez Sąd Najwyższy jest niezgodna z konstytucyjną zasadą zaufania obywateli do państwa. Wysnuła z tego wniosek, że bieg okresu zasiedzenia służebności dla uczestnika postępowania nie mógł się rozpocząć przed datą publikacji uchwał Sądu Najwyższego wprowadzających instytucję służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu.

Takie stanowisko skarżącej nie zasługuje na aprobatę. Koncepcja służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu stwarza podstawy do uregulowania w drodze cywilnoprawnej uprawnień przedsiębiorstwa przesyłowego do korzystania w określonym zakresie z cudzej nieruchomości. Taka wykładnia przepisów o służebności gruntowej nie narusza też zasady numerus clausus ograniczonych praw rzeczowych. Zgodnie z art. 244 § 1 kc ograniczonym prawem rzeczowym jest służebność a jednym z jej rodzajów jest służebność gruntowa (art. 285 kc – 295 kc) i służebność przesyłu (art. 305¹-305⁵) która jest prawem na rzeczy cudzej bardzo zbliżonym do służebności gruntowej. Wyraźnie podkreślał to stan prawny na tle dekretu o prawie rzeczowym, który regulował tę służebność wprost w dziale „służebności gruntowe”. Także obecna regulacja służebności przesyłu zawarta w kodeksie cywilnym w art. 305⁴ kc wskazuje, że do służebności przesyłu należy odpowiednio stosować przepisy o służebności gruntowej. Zatem powoływanie się na służebność gruntową o treści służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 r. znajduje podstawy prawne i pozwala, w zmienionych stosunkach społeczno-gospodarczych i po transformacji ustrojowej mającej miejsce w 1989 r. godzić sprzeczne interesy właścicieli nieruchomości, na których znajdują się urządzenia przesyłowe oraz przedsiębiorstw przesyłowych (tak SN w postanowieniu z 13 lutego 2015 r. II CSK 310/14, Legalis nr 1213112).

Zgodnie z konstytucyjną zasadą podziału władzy sądy są powołane do stosowania prawa stanowionego przez władzę ustawodawczą działając na podstawie Konstytucji oraz ustaw (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP). Wykształcona przez judykaturę konstrukcja służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu miała więc ze swej natury charakter interpretacyjny, a jej celem i rezultatem było ustalenie treści norm prawnych wyrażonych w przepisach o służebnościach gruntowych w odniesieniu do stanów faktycznych związanych z urządzeniami przesyłowymi. Z perspektywy systemu prawa wprowadzenie przepisów art. 305¹ - 305⁴ kc oznaczało przede wszystkim uszczegółowienie obowiązujących unormowań i nie wiązało się z wprowadzeniem norm prawnych, odbiegających znacznie od dotychczas obowiązujących w ramach ogólnej regulacji służebności gruntowych (vide: uzasadnienie uchwały SN z 22 maja 2013 r. III CZP 18/13, OSNC 2013 nr 12 poz. 139; uzasadnienie postanowienia SN z 26 czerwca 2013r. II CSK 626/12, Lex nr 1341262).

Nie ma podstaw do przyjęcia, że interpretacja obowiązujących przed wprowadzeniem instytucji służebności przesyłu przepisów art. 285 kc i następnych była niewłaściwa i miała charakter rozszerzający oraz by godziła w zasadę pewności prawa, zaufania między obywatelem a państwem i zasadę ochrony praw nabytych.

Chybione są także zarzuty dotyczące niewłaściwego zastosowania w sprawie art. 520 § 2 kpc oraz zaniechania odstąpienia od obciążania wnioskodawczyni kosztami postępowania.

Nie ulega wątpliwości, że w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu interesy uczestników są sprzeczne, wobec oddalenia wniosku K. G. Sąd Rejonowy prawidłowo obciążył ją kosztami postępowania art. 102 kpc może być zastosowany jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, gdy obciążenie strony kosztami byłoby trudne do pogodzenia z poczuciem sprawiedliwości i zasadami współżycia społecznego. Skarżąca korzystała z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, a więc miała możliwość właściwej oceny zasadności swojego wniosku, nie powoływała się także w apelacji na trudną sytuację materialną i życiową.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy oddalił apelację jako nieuzasadnioną stosownie do art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

(...)